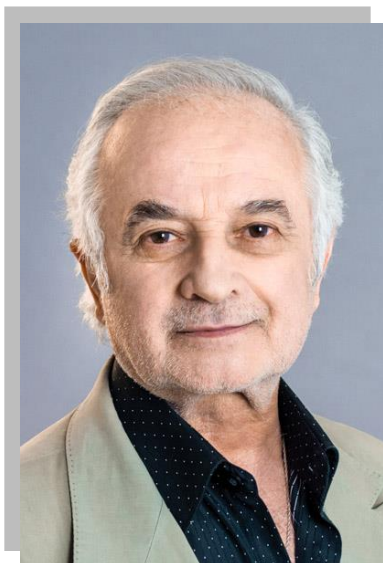

OAMENII MOLDOVEI MELE

VITALIE RUSU

Chișinău 2016

Actorul, regizorul Vitalie Rusu s-a născut la 12 august 1941 în satul Plopi, Dondușeni, în familie de învățători.

Își face studiile la școala medie din satul natal. În 1964 absolvește Conservatorul „G. Musicescu” din Chișinău (astăzi Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice), cu specialitatea – actor de teatru și film. În 1977-1979, urmează studiile superioare de regie în laboratorul de creație al regizorului A. Gonciarov, prim regizor al Teatrului Academic de Dramă „V. Maiakovski” din Moscova.

În 1962, a fost primit în trupa de actori a Teatrului Moldovenesc muzical-dramatic „A. S. Pușkin” (astăzi Teatrul Național „Mihai Eminescu”).

Calitățile de comediant ale lui Vitalie Rusu s-au afirmat în multe lucrări scenice, printre care: *Hlestakov – Revizorul* de N. Gogol; *Simion – Nu mai vreau să-mi faceți bine!* de Gh. Malarciuc; *Zurico – Eu, Iliko, bunica și Ilarion* de N. Dumbadze, *Duca – Pomul vieții* de D. Matcovschi; *Rică Venturiano – O noapte furtunoasă* și *Ion Nebunul – Năpasta* de I. L. Caragiale; *Gheorghe – Soacra cu trei nurori* de I. Creangă; *Tache – Tache, Ianche și Cadâr* de V. I. Popa, *Alecă – Iași în carnaval* de V. Alecsandri ș. a.

A jucat și roluri de accentuată forță dramatică, în care a urmărit mai cu seamă reliefaarea scenică a intensității lor psihologice: *Mercurio – Romeo și Julieta* de W. Shakespeare; *Pușkin – Pașii comandorului* de V. Korostiliov; *Cicikov – Suflete moarte* de N. Gogol; *Pedro – Un interviu la Buenos-Aires* de G. Borovik; profesorul *Andronic – Ultima oră* de M. Sebastian; *Kaiafa – Iuda Iscarioteanul* de S. I. Șcurea, *Cezar – Lupoaicele* de V. Valgard; *Ștefan cel Mare – Oltea* de A. Strâmbeanu ș.a.

În *Cântec de leagăn pentru bunici* de D. Matcovschi joacă rolul bătrânului pedagog Teofil Augustinovici, unul deosebit de drag, pe care l-a consacrat memoriei tatălui său.

Acumulând o mare experiență scenică, Vitalie Rusu n-a putut rezista ispitei de a încerca regia și înscenează: *Piciul și Karlson* de A. Lindgren; *O întâmplare cu haz* de C. Goldoni; *Amintiri din copilărie* după I. Creangă (direcția scenică de V. Cupcea); *Odochia* de I. Puiu; *Actori din provincie* de C. Stamati-Ciurea; *Bastarzii* de D. Matcovschi; *Flori de măr* de V. Țurcanu; *Tache, Ianche și Cadâr* de V. I. Popa ș.a.

Din 1999 până în 2005 a făcut o întrerupere în activitatea de actor, fiind atașat cultural la Ambasada Republicii Moldova în București.

În prezent, Vitalie Rusu joacă pe scena teatrului Național „Mihai Eminescu” din Chișinău. S-a realizat în filme și în spectacole televizate.

Artist al Poporului din Republica Moldova (1983).

De-a lungul carierei sale artistice a fost menționat cu mai multe premii și distincții: Premiul pentru cel mai bun actor la Festivalul Unional de Teatru pentru o excelență evoluare în rolul lui Hlestakov din *Revizorul* de N. Gogol (1973); Premiul pentru rolul lui Ion din *Năpasta* de I. L. Caragiale (1993); Premiul I pentru regie la Festivalul Național „Vasile Alecsandri” (1997); Premiul pentru rol masculin plan I la Festivalul Național de Teatru (1998); Premiul „Valeriu Cupcea” în domeniul teatrului (2009); Medalia „Constantin Constantinov” (2010) și Premiul de excelență (2011) la Gala Premiilor UNITEM.

Cavaler al Ordinului Republicii (2011).

În 2014 a fost menționat cu Premiul Național pentru întreaga activitate.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Referințe critice

Cuzuioac, Ion. Acasă la Vitalie Rusu tot prin fereastră // Cuzuioac, Ion. Lume, lume... / Ion Cuzuioac. – Ch., 2006. – P. 57-59.

Pelin, Pavel. O explozie pe scena teatrului // Pelin, Pavel. Ce dragoste veche – actorii / Pavel Pelin. – Ch., 1998. – P. 68-71.

Proca, Pavel. Așchii din scândura scenei: „Oltea” pe scena Teatrului Național „Mihai Eminescu” // Proca, Pavel. Notițe pe noțițe / Pavel Proca. – Ch., 2007. – P. 277-278.

Proca, Pavel. Cum o mai duceți cu fericirea? // Proca, Pavel. Portrete cu jobenu-n jos / Pavel Proca. – Ch., 2004. – P. 44-47.

Rusu, Vitalie: „Prefer să am în față un spectator-vampir” / Vitalie Rusu; consemn.: Irina Nechit // Nechit, Irina. Godot Eliberatorul: Periplu teatral / Irina Nechit. – Ch., 1999. – P. 72-78.

Cuzuioac, Ion. Vitalie Rusu – dragostea teatrului național! / Ion Cuzuioac // Lit. și arta. – 2013. – 17 oct. – P. 7.

Popușoi, Liliana. „Eu sunt un mioritic, un sentimental” / Liliana Popușoi // Flux. Ed. de vineri. – 2011. – 12 aug. – P. 8.

Rusu, Vitalie. „Aștept ca generația de astăzi să se trezească” / Vitalie Rusu; consemn.: Efim Bivol // „a” MIC”. – 2011. – Nr. 7-8. – P. 10-11.

Rusu, Vitalie. „În fața spectatorilor îmi duc mâna la inimă și parcă o arunc în sală” / Vitalie Rusu; consemn.: Irina Nechit // Jurnal de Chișinău. – 2011. – 21 oct. – P. 19.

Rusu, Vitalie. „Sunt fericit că nu mă conformez” / Vitalie Rusu; consemn.: Veronica Boldișor // Teatru. – 2011. – Nr. 6. – P. 47-48.

Rusu-Haraba, Anastasia. Timpul lor, mereu prielnic... / Anastasia Rusu-Haraba // Moldova. – 2011. – aug.-oct. – P. 20-23.

Ungureanu, Larisa. O delicată amprentă: Vitalie Rusu / Larisa Ungureanu // Lit. și arta. – 2011. – 13 oct. – P. 6.

Talentul e anume capacitatea asta a artistului de a transmite o energie purificatoare sau stimulatorie celui ce te ascultă, te privește ori te citește.

Vitalie Rusu

(...) Vitalie Rusu, un succes excepțional, pe care eu l-aș numi o adevărată explozie pe scena teatrului moldovenesc.

Ion Druță

De la primele sale roluri Vitalie Rusu se deosebește printr-o plastică scenică nu se știe de unde și de la cine luată, producând o puternică reacție în sală.

Pavel Pelin

„A umplea scena” e un dar pe care puțini actori îl au. Vitalie Rusu umple scena (oricât de mare ar fi) până la refuz. O umple și o golește. Nu mai rămâne nimeni. Nici chiar Vitalie Rusu. Doar aura lui predomină de la avanscenă la pasarelă...

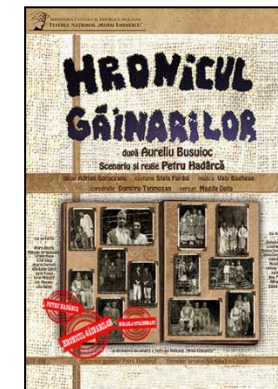
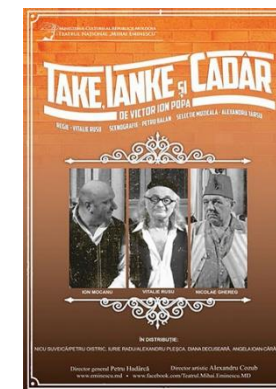
Pavel Proca

Vitalie Rusu, fiind el însuși un om cu Dumnezeu în suflet, a reușit să intuiască în toți eroii săi, inclusiv cei negativi, tot ceea ce aveau ei mai bun, dându-le o lecție celor care vin la teatru, pentru că au nevoie nu de o distracție, ci de un leac pentru suflet.

Anastasia Rusu-Haraba

Teofil Augustinovici
(*Cântec de leagăn pentru bunici*
de D. Matcovschi)

Referințe

Alcătuitor: Sabina Dodu
Responsabil de ediție: Claudia Balaban